

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.453/2023/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Gibolya Zoltán kamarai jogtanácsos, felperes címe

Az alperes:

alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője:

Dr. Varga Roland Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Varga Roland ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 15.P.21.415/2023/13.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa működtetett TV csatorna 18:30-kor kezdődő napi hírműsorában 2023. április 6. napján a települési kerékpárút-építési beruházásról közölt médiatartalomhoz kapcsolódóan tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt a sérelmezett médiatartalomhoz hasonló módon és terjedelemben, közvetett és/vagy közvetlen kommentár nélkül 8 napon belül a TV csatorna hírműsorában, a sérelmezett közléseket tartalmazó műsor időpontjával azonos napszakban:

„Helyreigazító közlemény:

A 2023. április 6-án 18:30 órakor kezdődő műsorban valótlanul állítottuk, hogy felperes 30 méteres bicikliút megépítéséért kifizetett 40 millió forintot. A valóság ezzel szemben az, hogy a közbeszerzésen elnyert pályázat kb. 1.600 méteres kerékpáros létesítményen valósul meg és annak 40 milliós ellenértéke tartalmazza – többek között – az ideiglenes forgalomelterelési terv, különböző közműfejlesztések, közúti jelző- és útbaigazító táblák kihelyezésének, a közvilágítás kiépítésének, illetve ennek csatlakozási díját is.”

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 forint perköltséget, valamint az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által közzétett illetékbevételi számla javára az esedékesség napjáig fizessen meg 36.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Tájékoztatotta az illetékfizetésre kötelezettet, hogy a fizetendő illeték jelen határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

[2] Határozatának indokolásában a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdésében, 10. §-ában 12. § (1), (2) bekezdésében, a 15. § (1), (2) bekezdésében, a Pp. 495. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályokat, valamint a PK 12. számú állásfoglalás I., II., III. pontjában, és a PK 14. számú állásfoglalásban írtakat ismertette. Hivatkozott az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) és 34/2017. (XII. 11.) AB határozatában foglaltakra.

[3] Elsőként abban foglalt állást, hogy a közlés tárgyát, a felperes személyét figyelembe véve a perbeli sajtóközlemény közügyekben történő megszólalásnak minősül. Nem vitatott tényként rögzítette, hogy a felperes közszereplő, ekként a Ptk. 2:44. § rendelkezései szerint a közügyek szabad vitatása körében magasabb szintű türési kötelezettség terheli.

[4] Ezt követően azt vizsgálta, hogy a közlésben elhangzott, a felperes által kifogásolt rész értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e. Rögzítette, hogy a kifogásolt közlés a hírblokk közzététele során mindvégig látható mondat tartalmára vonatkozott, mely szerint „40 millió forintot fizetett a települési városvezetés 30 méternyi bicikliútéért”. A BH2004.104. számú eseti döntésben és a BDT2012.2653. számú döntésben írtakat is szem előtt tartva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fenti közlés nem véleménynyilvánítás, hanem az tényállításnak minősül. A sérelmezett közlés kijelentő módon hangzott el, annak tartalma bizonyítás útján ellenőrizhető, ekként a tényállítás jellege megkérdőjelezhetetlen.

[5] Nem osztotta az alperes azon hivatkozását, mely szerint „a 30 méternyi” megjelölés a valós, 150 méterhez képest lényegtelen pontatlanság lenne.

[6] A továbbiakban az elsőfokú bíróság ismertetette az Smtv. 15. § (1) bekezdéséhez fűzött indokolást, az alperesnek a szerkesztői szabadságra történő hivatkozásával kapcsolatosan pedig megjegyezte, hogy az a fenti törvényszövegből és annak indokolásából kitűnően nem valószínűsíthető meg a nyilatkozat érdemi megváltoztatását, eltorzítását. Jelen esetben azonban pontosan ez történt, a felperes képviselőjében a beruházásról nyilatkozó személy² által elmondottakból tényszerűen semmi nem hangzott el a videófelvételen, kizárólag a riporter azon kérdésére adott válasza, amely személyes véleményét tartalmazta arra vonatkozóan, hogy nem tartja-e soknak a beruházás költségét. Ezáltal a PK 12. számú állásfoglalás szerint is megvalósult a helyreigazításra alapot adó egyes tényállásrészek elhagyásával a tényálláselemek téves következtetésre indító csoportosításával történő valótlán tényállítás.

[7] Megállapította, hogy az alperes a PK 14. számú állásfoglalás alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére a kifogásolt közlés valós voltát nem tudta igazolni. Az alperes által indítványozott tanúbizonyítást mellőzte, mivel a nevezett személy riportban elhangzott nyilatkozatának tartalma nem volt vitatott és egyébként is jogosult volt a felperest, mint közszereplőt kritikai véleménnyel illetni. A tanúként megjelölt személy hírblokkbeli nyilatkozata irreleváns volt a felperes által sérelmezett mondat szempontjából.

[8] Megjegyezte továbbá, hogy nem volt alapos az alperes azon hivatkozása, mely szerint a kereseti kérelem nem került megfelelően előterjesztésre, azt a keresetlevél az előzetes eljárásban alperesnek küldött kérelemmel szó szerint megegyezően tartalmazta.

[9] Végezetül kifejtette, hogy az alperes magatartása sérti az Smtv. 10. §-ának rendelkezését, a közlés nem felel meg a sajtószervek jogát és kötelességét képező, a hiteles és tárgyilagos tájékoztatás követelményének.

[10] A helyreigazítás megszövegezése során a Pp. 496. § (3) bekezdés b) pontjában és a PK 15. számú állásfoglalás I., II. pontjában foglaltakra volt figyelemmel.

[11] A pervesztes alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 101. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint számított perköltség, valamint a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. és 3. §-a alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett illeték megfizetésére.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte, valamint a felperes marasztalását az első- és másodfokú eljárás költségeinek megfizetésében.

[13] Változatlanul fenntartotta azon védekezését, mely szerint a keresettel sérelmezett közlés véleménynek minősül, így az Smtv. 12. § (1) bekezdésében írt tényállási elemek hiányában helyreigazításra nem kötelezhető. A felperes közszereplőnek minősül, a sérelmezett közlések nem lépték túl a szabad véleménynyilvánítás megengedett kereteit, nem minősülnek becsmérítő, gyalázkodó kijelentésnek. A kifogásolt közlést közéleti, politikai vita körében szükséges értékelni.

[14] A kereset elutasítását elsődlegesen azon okból kifolyólag indítványozta, hogy a felperes nem terjesztett elő határozott kereseti kérelmet, mert nem jelölte meg a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően, kellő pontossággal a műsorszám sérelmesnek tartott közléseit, mellyel kapcsolatosan a helyreigazítást kérte. Ezt nem pótolta a keresetlevélben hivatkozott link megjelölése és a kezdő, illetve a végidőpont meghatározása, valamint az arra való utalás. A keresetlevélhez a kifogásolt közleményt tartalmazó sajtóterméket a felperes nem csatolta, csak a perfelvételi tárgyalás elhalasztását követően tett eleget a Pp. 496. § (5) bekezdése szerinti kötelezettségnek, így a keresetlevél nem felelt meg a törvényi követelményeknek sem, ezért nem álltak fenn a perfelvételi tárgyalás folytatásának törvényi követelményei, figyelemmel a Pp. 497. § (5) bekezdésére. A perfelvételi tárgyalás elhalasztására és a bizonyíték csatolásának engedélyezésére a Pp. 496. § (5) bekezdésének megsértésével került sor. A felperes mulasztását értékelve a keresetet mint bizonyítatlant el kellett volna utasítani a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának mellőzésével.

[15] Álláspontja szerint a perbeli műsorszám közlése a felperes tevékenységének a kerékpárút fejlesztésével, építésével kapcsolatos bírálatára irányul, melynek során mind az alperesi műsorvezető, mind személyi riportalany az ezzel kapcsolatos véleményét fejezte ki, bírálva a felperes települési városvezetésre való alkalmasságát. A felperes a műsorszámból

kiragadott közléseket sérelmez, azokat az elsőfokú bíróság nem értékelte összefüggéseiben, holott a műsorból kiderül, hogy a felperes nem csupán a 30 méternyi bicikliútra költött 40 millió forintot, hanem a 40 millió forint a kerékpárhálózat 1,6 kilométeres fejlesztésére került elköltésre. A bírálat azon érhető tetten, hogy a kerékpárhálózat ezen szakaszának fejlesztése többnyire a műsorban is látható felfestésekből, valamint a szintén bemutatott 30 méteres útszakasz megépítéséből áll és az alperes, valamint a riportalany fejezte ki azon véleményét, hogy eltúlzottnak tartja a kivitelezés költségét. Sem az alperes, sem a riportalany nem állította, hogy csak és kizárólag a 30 méteres útszakaszra fordította a felperes a 40 millió forintot. A műsorszámból kiderül a kivitelezés teljes hossza, valamint az is, hogy nem csak a 30 méteres szakasz került 40 millió forintba.

[16] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság által hivatkozott AB határozatra és a PK 12. számú állásfoglalásra is figyelemmel nem értékelhető másként a kifogásolt közlés, mint véleménynyilvánításként, hiszen az elsőfokú bíróság csak és kizárólag a kiragadott közlést vizsgálta, és azt is csak a bizonyíthatósági teszt alapján. A lényegtelen tévedés körében előadta, hogy a helyreigazítási kérelem és a kereset nem azt kifogásolta, hogy 30, vagy 150 méteres útszakaszon történt tényleges építési tevékenység, ezt már csak a perfelvételi tárgyaláson adta elő a felperes, aki a kereseti kérelemtől nem térhet el. A hírblokk tartalma és hírértéke nem azon alapult, hogy 30, vagy 150 méteres útszakaszon történt az építési tevékenység, hanem azon vélemény került megfogalmazásra, hogy a kivitelezés összköltsége eltúlzottnak minősül annak figyelembevételével, hogy a beruházás főként útfelfestésekből és egy rövid útszakaszon történő tényleges kerékpárút építéséből állt, legyen az akár 30, vagy 150 méter. Az átlagolvasó szempontjából irreleváns a hírérték vonatkozásában, hogy 30, vagy 150 méteres útszakaszcól számolt be a műsor.

[17] Megjegyezte, hogy a felvett riport meghamisítására sem került sor, nem állapítható meg, hogy az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos indokolása milyen kapcsolatban áll a felperes kereseti kérelmével. A perben kizárólag az Smtv. 12. §-ában foglalt szabályok alapján jogosult és köteles ítéletet hozni az eljáró bíróság. Helyreigazításra alapot adó jogsértésként az Smtv. 15. §-ában foglalt szabályokat nem alkalmazhatja.

[18] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését és 15. §-át, a Pp. 496. § (5) bekezdését és a 497. § (5) bekezdését. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjára alapította.

[19] Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte és az alperes marasztalását a másodfokú eljárás költségeiben. Álláspontja szerint a keresetlevél visszautasításának feltételei nem álltak fent, kereseti kérelme határozott volt, a bizonyítékok felsorolásában megadta a sérelmezett riport elérhetőségét a link megjelölésével, így azt külön fizikai adathordozón nem volt szükséges megküldenie. Annak csatolására az anyagi pervezetés körében hívta fel az elsőfokú bíróság, melynek eleget tett.

[20] Fenntartotta a perbeli álláspontját, kiemelve, hogy a sérelmezett közlés nem tekinthető szövegkörnyezetéből kiragadottnak, mivel az felirat formájában a hírblokk teljes időtartama alatt mindvégig látható volt. A kijelentő módon szereplő állítás valóságtartalma ellenőrizhető. Felperesi részről bizonyítást nyert, hogy ténylegesen 150 méter bicikliút kiépítése történt meg, ami nem nevezhető lényegtelen tévedésnek, továbbá az útpálya kiépítésén túlmenően egyéb munkák elvégzésére is sor került a projekt keretében, melyekről a riport nem tett említést. Az a magatartás, melyet az alperes tanúsított a riport meghamisításával, ellentétes az Smtv. szellemiségével és céljaival, nem kizárt sajtóhelyreigazítási perben az Smtv. 15. § (1) bekezdésének rendelkezései megsértésére hivatkozni.

[21] A fellebbezés nem alapos.

[22] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező alperes sem hivatkozott. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, felülmérlegelésnek nincs helye. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helybenhagyta.

[23] A fellebbezésben írtak alapján a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

[24] A Pp. 496. § (5) bekezdés b) pontja szerint a keresetlevélhez csatolni kell a kifogásolt közleményt tartalmazó sajtóterméket, ha az rendelkezésre áll. A perbeli esetben a keresetlevélből mind az alperes, mind a bíróság számára pontosan beazonosítható és az interneten elérhető volt a sérelmezett műsorszám, ezáltal a keresetlevél a törvényi követelményeknek megfelelt. Annak ténye, hogy az elsőfokú bíróság a perfelvételi tárgyalást elhalasztotta, és engedélyezte a műsorszám adathordozón való becsatolását, nem minősül olyan eljárási szabálysértésnek, ami a kereset elutasítását indokolná.

[25] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a perben kifogásolt közlés olyan tényállítás, amelynek valóságát – a PK 14. számú állásfoglalásban írtaknak is megfelelően – az alperesnek kellett bizonyítania.

[26] Az a kijelentés, miszerint a felperes 30 méteres bicikliút megépítéséért kifizetett 40 millió forintot, a valóságban pedig – alperes által sem vitatottan – 150 méteres bicikliútszakasz kiépítése mellett 1.600 méteres kerékpáros létesítményt érintett a 40 millió forintos fejlesztés, a műsorszám egésze, annak tartalma, mondanivalója szempontjából nem lényegtelen tévedés, pontatlanság. Nem vitás, hogy a tárgybeli riportműsor a kivitelezés

összköltségét sérelmezte, ebből vonva le következtetést a városvezetés alkalmatlanságára, ezt azonban valótlan, az átlagnézőket megtévesztő tényállítások kiemelése mellett jogszerűen nem teheti.

[27] A másodfokú bíróság is megtekintette a kifogásolt hírblokkot, és megállapította, hogy annak közzététele során mindvégig látható egy felirat, mely szerint „Negyvenmillió forintot fizetett a települési városvezetés 30 méternyi bicikliútért”. Kétségtelen, hogy a műsorszám során egyszer elhangzik az, hogy „a baloldali városvezetés több mint negyvenmilliót költött a kerékpárhálózat 1,6 kilométeres fejlesztésére, amelynek 95%-a csupán felfestést jelent.” Ugyanakkor ami továbbra is hangsúlyt kap, az a változatlan tartalommal olvasható felirat és a műsorrész végén elhangzó nyilatkozat, személyl Párt1-Párt2 szóvivő részéről, miszerint „Senki ne mondja azt, hogy 30 méteres aszfaltozott útszakasz és néhány felfestés több mint 40 millió forintba kerül.”

[28] A riportösszeállítás egészének tartalmára tekintettel tehát az volt megállapítható, hogy az átlagnéző a folyamatosan olvasható felirat tartalmából kiindulva értelmezi az elhangzottakat, ezáltal súlytalanná válik az 1,6 kilométeres fejlesztésre vonatkozó közlés.

[29] Sajtó-helyreigazításnak van helye, ha a szerkesztésbeli kiemelés, az érintett képmásának közlése, az alcím megfogalmazása lerontja az írás tényleges tartalmát és az információk ily módon történő egymás mellé helyezése, tehát az írás szerkesztése, felépítése a tények valóságot elferdítő, azt kétségesse tevő csoportosítására vezet. (BDT2022. 4518.)

[30] Az Smtv. 13. §-ában írtak szerint a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.

[31] A tájékoztatási kötelezettség teljesítése nem járhat azzal, hogy a sajtószerv a tájékoztatás szempontjából lényeges körülményről nem a valóságnak megfelelően tájékoztatja a nézőket, a valótlan tényállítások esetében a sajtószerv a közérdeklődésre számot tartó ügyben fennálló tájékoztatási kötelezettségére hivatkozással sem mentesülhet a helyreigazítási kötelezettsége alól. A közszereplő felperes magasabb szintű türeli kötelezettsége ugyanis a valótlan tényállítások vonatkozásában közügyet érintő témában sem áll fenn. Az alperesnek a szakma szabályai szerint elvárható gondosság tanúsítása mellett tudnia kellett arról, hogy a 40 millió forint mire került elköltsékre, hiszen ezzel kapcsolatosan a riporter kérdéseire választ adó, a perben meghallgatott tanú tanú is nyilatkozatot tett (12. számú jkv.). Nevezett lényegi, a tárgybeli beruházást részletező előadása nem került be az adásba sem, ebből következően pedig megállapítható volt, hogy az alperes a fentiekben elvart

gondosságot elmulasztva valótlan tényt állított, amiért sajtó-helyreigazítás közzétételére köteles.

[32] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban is pervesztes lett. A felperes a fellebbezési ellenkérelmében ugyan kérte az alperes perköltségben marasztalását, azonban azt összecszerűen nem számította fel, jogszabályhelyre utalással sem. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a részére fellebbezési perköltséget nem állapított meg. [Pp. 81. § (1) és (2) bekezdés]

[33] Az alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, és 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

[34] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy az illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. október 5.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke – előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró